

Universitätsbibliothek Wuppertal

Auli Gellii Noctes Atticae

Gellius, Aulus

Lugd. Batavorum, MDCLXXXVIII

Vorwort

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1123](#)

A. GELLII
IN
NOCTES ATTICAS
P R A E F A T I O.

Iucundiora alia reperiri queunt. ipse autem ad hoc scripsi , ut liberis quoque meis paratæ istiusmodi remissiones essent : quando animus eorum interstitione aliqua negotiorum data , laxari indulgerique potuisset. usi autem sumus ordine rerum fortuito , quem antea in excerptendo feceramus . nam proinde ut librum quemque in manus ceperam seu Græcum seu Latinum , vel quid memoratu dignum audieram , ita , quæ libitum erat , cuius generis cumque erant , indistincte atque promiscè annotabam : eaque mihi ad subsidium memoriæ , quasi quoddam litterarum penus , recondebam ; ut , quando usus venisset , aut rei aut verbi , cuius me fortè repens oblivio tenuisset , & libri , ex quibus ea sumseram , non adesent ; facile inde nobis inventu atque depromptu foret. facta igitur est in his quoque commentariis eadem rerum disparilitas , quæ fuit in illis annotationibus pristinis : quas breviter & indigestè & inconditè eruditionibus , tractationibus , lectionibusque variis , feceramus . Sed quoniam longinquis , per hiemem , noctibus , in agro , sicut

A. GELLII IN NOCT. ATT.

ti dixi, terræ Atticæ commentationes hasce ludere ac facere exorsi sumus; siccirco eas inscripsimus, *Noctium Atticarum*, nihil imitati festivitates inscriptionum, quas plerique alii utriusque linguae scriptores in id genus libris fecerunt. nam quia variam & miscellam & quasi confusaneam doctrinam conquisierant; eò titulos quoque ad eam sententiam exquisitissimos inciderunt. namque alii *Musarum* inscriperunt; alii *Silvarum*; ille Πέντας, hic Κέρας Αμαλθείας; alius κήρα, partim Λειμῶνες, quidam *Lectionis sive*; alius *Antiquarum lectionum*; atque alius Αιθηρῶν; & item alius Ευρημάτων. Sunt etiam, qui λύχνοις inscriperunt: sunt item, qui Στρωμάτες: sunt adeò, qui Παιδίας & Ελικῶν & Προελιμάται & Εγχειρίδια & Παρεξίφιδαι. Est qui memoriales titulum fecerit. est qui πεγγυαλία & Πάρεργα & Διδασκαλία, est item qui *historiae naturalis*. est qui Πανοδαπῆς ισορίας. est præterea qui *Pratum*; est itidem qui Πάγναρπον; est qui τόπων scripsit: sunt item multi qui *Conjectanea*; neque item non sunt, qui indices libris suis fecerunt aut *epistolarum moralium* aut *epistolicarum questionum* aut *confusarum*; & quædam alia inscripta nimis lepida, multasque prorsum concinnitates redolentia. Nos verò, ut captus noster est, incuriosè & immediate ac propè etiam subrusticè ex ipso loco ac tempore hibernarum vigiliarum, *Atticas*

ticas Noctes , inscripsimus ; tanquam cæteris omnibus in ipsius quoque inscriptionis laude cedentes , quantum cessimus in cura & elegantia scriptionis . Sed ne consilium quidem in excerptis notandisque rebus idem mihi , quod plerisque istis , fuit . namque illi omnes , & eorum maximè Græci , multa & varia lectantes , in quas res cumque inciderent alba , ut dicitur , linea sine cura discriminis , solam copiam sectati converrebant : quibus in legendis antè animus senio aut tardio languebit ; quam unum alterumve repèreris , quod sit aut voluptati legere , aut cultui legisse , aut usui meminisse . Ego vero , quum illud Heracliti Ephesii viri summe nobilis verbum cordi haberem , quod profectò ita est : Πολυμαθην πόνον εδιδάσκω . *** ipse quidem volvendis transeundisque multis admodum voluminibus , per omnia semper negotiorum intervalla , in quibus furati otium potui , exercitus defessusque sum : sed modica ex iis , eaque sola accepi , quæ aut ingenia prompta expeditaque ad honestæ eruditionis cupidinem utiliumque artium contemplationem celeri facilique compendio ducent , aut homines aliis jam vitæ negotiis occupatos à turpi certè agrestique rerum atque verborum imperitiâ vindicarent . Quæ erunt autem in his commentariis pauca quædam scrupulosa & anxia , vel ex grammatica , vel ex dialectica , vel etiam ex geometria , quæque

A. GELLII IN NOCT. ATT.

erunt item paucula remotiora super augurio
jure & pontificio; non oportet ea defugere
quasi aut cognitu non utilia, aut perceptu dif-
ficilia. non enim fecimus altos nimis & obscu-
ros in his rebus quæstionum sinus: sed primi-
tias quasdam & quasi libamenta ingenuarum
artium dedimus: quæ virum civiliter eruditum
neque audisse umquam neque attigisse, si non
inutile, at quidem certè indecorum est. ab
his igitur, si cui fortè nonnumquam tempus
voluptasque erit lucubratiunculas istas cogno-
scere, petitum impetratumque volumus; ut in
legendo, quæ pridem scierint, non aspernen-
tur quasi nota invulgataque. nam & quid tam
remotum in litteris est, quin id tamen com-
plusculi sciant? & satis hoc blandum est, non
esse hæc neque in scholis decantata neque in
commentariis protrita. quæ porro nova sibi
ignotaque offendent; æquum esse puto ut si-
ne vano obrectatu considerent, an minutæ
istæ admonitiones pauxillulæ nequaquam ta-
men sint vel ad alendum studium inhonestæ,
vel ad oblectandum frigidæ fovendumque ani-
mum: sed ejus seminis generisque sint, ex quo
facilè adolescent aut ingenia hominum vege-
tiora, aut memoria adminiculatior, aut oratio
sollertior, aut sermo incorruptior, aut dele-
ctantior in otio, aut in ludo liberalior. quæ
autem parum plana videbuntur, aut minus
plena instructaque; petimus, inquam, ut ea
non

P R A E F A T T I O.

non docendi magis, quam admonendi gratia
scripta existiment: & quasi demonstratione
vestigiorum contenti persequantur ea post, si
libebit, vel libris repertis vel magistris. quæ
verò putaverint reprehendenda; his, si aude-
bunt, succenseant, unde ea nos accepimus.
sed enim, quæ aliter apud alium scripta lege-
rit, ne jam statim temerè obstrepant: sed
tractationes rerum & auctoritates hominum
pensent quos illi quosve nos sequuti sumus.
Erit autem id longè optimum, ut, qui in le-
ctando, scribendo, commentando, num-
quam voluptates, numquam labores cepe-
runt, nullas hoc genus vigilias vigilarunt, ne-
que ullis inter ejuſdem Musæ amulos certatio-
nibus disceptationibusque percunctando, scri-
bendo, elimati sunt, sed intemperiarum ne-
gotiorumque pleni sunt, abeant à Noctibus
his procul, atque alia sibi oblectamenta quæ-
rant. vetus adagium est, Nihil cum fidibus
graculo, nihil cum amaracino sui. Atque
etiam, quò sit quorundam malè doctorum
hominum scævitas & invidentia irritatior,
mutuabor ex Aristophanis choro anapæsta
pauca; & quam ille, homo festivissimus, fabu-
læ suæ spectandæ legem dedit, eamdem ego
commentariis his legendis dabo; ut ea ne at-
tingat néve adeat profestum & profanum vul-
gus, à ludo Musico diversum. Versus legis
datæ hi sunt:

A. GELLII IN ATT. PRAEFATIO.

Εὐφημεῖν γένη πατέρων τῶν ἡμετέροις χοροῖς,
στήν,
Οἳς ἀπειροτάτε λόγων, ηγεώμη μη καθαρίσαι
πολέοις
Ηγεώμην ὅργα μετῶν, μήτ' ἵδε πώ, μήτ' ἐχό-
ροισε.

Volumina commentariorum ad hunc diem vigineti jam facta sunt. quantum autem vitæ mihi deinceps deum voluntate erit, quantumque à tuenda re familiari procurandoque cultu liberorum meorum dabitur otium: ea omnia subsiciva & subsecundaria tempora ad colligendas hujuscemodi memoriarum disceptationulas conferam. Progredietur igitur numerus librorum, diis bene juvantibus, cum ipsius vitæ, quantuli quique fuerint, progressibus, neque longiora mihi dari spatia vivendi volo, quam dum ero ad hanc quoque facultatem scribendi commentandique idoneus. Capita rerum, quæ cuique commentario insunt, exposuimus hic universa: ut jam statim declaretur, quid quove in libro quæri invenirique possit.

IN-